

Projekt

z dnia 21 maja 2025 r.

Zatwierdzony przez

**UCHWAŁA NR
RADY MIEJSKIEJ W NAKLE NAD NOTECIĄ**

z dnia 29 maja 2025 r.

**w sprawie przyjęcia Lokalnego Planu Rozwoju Usług Społecznych i Deinstytucjonalizacji dla Gminy
Nakło nad Notecią na lata 2025-2027**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 1465)¹⁾ z w związku z art. 17 ust. 2 pkt 4 i art. 110 ust. 10 z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 1283)²⁾, Rada Miejska w Nakle nad Notecią uchwala co następuje:

§ 1. Przyjmuje się Lokalny Plan Rozwoju Usług Społecznych i Deinstytucjonalizacji dla Gminy Nakło nad Notecią na lata 2025-2027, stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Dyrektorowi Centrum Usług Społecznych w Nakle nad Notecią.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

¹⁾ zm. Dz. U. z 2024 r. poz. 1572, poz. 1907 i poz. 1940

²⁾ zm. Dz. U. z 2024 r. poz. 1044, poz. 1572, Dz. U. z 2025r. poz. 620

Rada prawny
Włocławek
Dagmara Głowacka
BD - 1519

Załącznik do uchwały Nr
Rady Miejskiej w Nakle nad Notecią
z dnia 29 maja 2025 r.

**LOKALNY PLAN DEINSTYTUCJONALIZACJI
I ROZWOJU USŁUG SPOŁECZNYCH
GMINY NAKŁO NAD NOTECIĄ
NA LATA 2025-2027**

**NAKŁO NAD NOTECIĄ
2025**

	Wzrost liczby osób wymagających wsparcia ze względu na zły stan zdrowia: Długotrwała lub ciężka choroba była w 2023 roku wskazywana jako powód pomocy przez aż 53,74% rodzin (wzrost o 4,1 punktu procentowego względem 2021), a niepełnosprawność – przez 39,26% rodzin (wzrost o 4,7 punktu).
	Spadek liczby zgłoszeń związanych z bezrobociem: Liczba zgłoszeń związanych z bezrobociem znacząco zmalała – z 417 rodzin w 2021 roku do 298 w 2023 roku, co może świadczyć o poprawie sytuacji na lokalnym rynku pracy lub o zmianach w strukturze zatrudnienia i dostępności świadczeń.
	Spadek liczby rodzin wymagających wsparcia: W latach 2021–2023 liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej w Gminie Nakło nad Notecią malała, jednak udział rodzin z dziećmi w tej grupie ulegał wyraźnym zmianom. W 2021 roku spośród 981 rodzin, 322 to były rodziny z dziećmi, co stanowiło 32,82%. W 2022 roku ich liczba spadła do 262 (28,95%), natomiast w 2023 roku utrzymała się na bardzo podobnym poziomie – 263 rodziny, co stanowiło 31,2% wszystkich beneficjentów.

Zmienna struktura demograficzna Gminy Nakło nad Notecią, obejmująca spadek liczby ludności, ujemny przyrost naturalny oraz rosnący udział osób starszych w populacji, stanowi istotne wyzwanie w zakresie planowania i świadczenia usług społecznych. Wymaga to dostosowania lokalnej polityki społecznej do aktualnych i prognozowanych potrzeb mieszkańców, zarówno w obszarze opieki nad osobami starszymi, wsparcia rodzin, jak i aktywizacji zawodowej oraz integracji społecznej.

WSPARCIE OSÓB Z NIEPEŁNOSPRAWNOŚCIAMI I OSÓB STARSZYCH

2 566	Liczba osób z niepełnosprawnością w gminie w roku 2023
23,1%	23,1% osób badanych po 60 roku życia ma kogo poprosić o pomoc tylko w sytuacjach poważnych i kryzysowych, a 9% nie ma nikogo do kogo mogłaby się o nią zwrócić.

Analiza danych zastanych i wyniki ankiety wyraźnie wskazują, że system wsparcia społecznego powinien zostać wzmocniony szczególnie dla osób o ograniczonych możliwościach opuszczenia domu, wymagających wsparcia opiekuńczego i w zakresie rehabilitacji.

Kluczowe problemy to starość, samotność, niepełnosprawność i brak wsparcia rodzinnego, co wskazuje na konieczność rozwijania programów integracyjnych oraz usług opiekuńczych. Sytuacja finansowa jest jednym z czynników ograniczających dostęp do pomocy, co może sugerować potrzebę wprowadzenia dodatkowych świadczeń finansowych, bezpłatnych usług opiekuńczych lub ulg dla osób starszych i z niepełnosprawnościami.

Usługi opiekuńcze

POLITYKA PRORODZINNA, WSPARCIE RODZINY, POMOC SPOŁECZNA I SYSTEM PIECZY ZASTĘPCZEJ

Liczba świadczeniobiorców

925	Liczba rodzin objętych pracą socjalną w 2023 roku
-----	---

Analiza danych za lata 2017–2023 wskazuje na systematyczny spadek liczby świadczeniobiorców w Gminie Nakło nad Notecią. W 2017 roku ze świadczeń korzystało 1 483 osób, natomiast w 2023 roku liczba ta zmniejszyła się do 925 osób, co oznacza spadek o 558 osób, tj. o 37,6%.

Świadczenia pieniężne

514	Liczba osób otrzymujących świadczenie pieniężne w 2023
-----	--

Świadczenia niepieniężne

490	Liczba osób otrzymujących świadczenie niepieniężnych w 2023
-----	---

W strukturze udzielanej pomocy społecznej w Gminie Nakło nad Notecią dominującą formą wsparcia są świadczenia niepieniężne, które w 2023 roku stanowiły aż 92,76% wszystkich udzielonych świadczeń (76 959 przypadków). Świadczenia pieniężne, choć obecne, stanowiły jedynie 7,24% całości, co pokazuje, że gmina już wdraża model ograniczania pasywnego wsparcia na rzecz usług rzeczowych, aktywizujących i środowiskowych.

Dane dotyczące powodów trudnej sytuacji życiowej rodzin wskazują na zróżnicowane zmiany w liczbie rodzin korzystających z pomocy społecznej w Gminie Nakło nad Notecią.

	Wzrost liczby interwencji podejmowanych przez służby społeczne w Gminie Nakło nad Notecią: W latach 2021–2023 liczba interwencji podejmowanych przez służby społeczne w Gminie Nakło nad Notecią uległa znacznemu zwiększeniu – z 12 interwencji w 2021 roku do aż 24 w roku 2023.
---	---

				SENIOR+
3	Wspieranie osób niepełnosprawnych	Door to door	79	Budżet Gminy
		Asystent osobisty osoby niepełnosprawnej	21	Dotacja Wojewody
		Opieka wytchnieniowa	2	Dotacja Wojewody
4.	Reintegracja społeczna i zawodowa	Klub integracji społecznej	30	Środki unijne, budżet Gminy
5.	Polityka prorodzinna	Karta Dużej Rodziny	269	Dotacja Wojewody

DIAGNOZA POTRZEB

Diagnoza jest źródłem wiedzy na temat najistotniejszych potrzeb mieszkańców. Pozwala na zidentyfikowanie potencjałów mieszkańców oraz lokalnych instytucji i organizacji. Diagnoza stanowi podstawę kompleksowych działań, sprzyja zatem określeniu sposobu zapewnienia wysokiej jakości usług.

Przeprowadzone działania diagnostyczne pozwoliły odpowiedzieć na następujące pytania badawcze:

- Jakie potrzeby społeczne występują w gminie?
- Jakie rozwiązania/usługi społeczne należy wprowadzić w celu zaspokojenia potrzeb społecznych?
- Jaki potencjał (instytucji, organizacji sektora obywatelskiego i sektora ekonomii społecznej, podmiotów prywatnych) można wykorzystać w celu zaspokajania potrzeb społecznych Gminy?

W tworzeniu diagnozy zastosowano następujące metody:

- analizę zasobów gminy,
- analizę dokumentów gminnych raportów,
- ankiety potrzeb mieszkańców różnych grup.

Diagnoza obejmuje cztery obszary tematyczne:

- wsparcie osób starszych,
- wsparcie dziecka i rodziny
- wsparcie osób niepełnosprawnością,
- wsparcie osób w kryzysie psychicznym.

- Warsztat Terapii Zajęciowej „Pod Dębem”,
- Powiatowy Urząd Pracy.

Zasoby Centrum Usług Społecznych na rok 2025

- Kadra (74 pracowników, w tym 17 pracowników socjalnych, 22 opiekunek osób starszych),
- Nowa siedziba od czerwca 2022 MGOPS (wyremontowany budynek w ramach rewitalizacji),
- Dwa samochody do przewozu ON,
- Dzienny Dom Pobytu Senior +,
- Ognisko wychowawcze – placówka wsparcia dziennego
- Wieloletnie doświadczenie w pozyskiwaniu środków unijnych.

MGOPS w latach 2022-2023 realizował usługi z następujących zakresów: wspierania rodziny (praca socjalna, asystent rodziny, placówka wsparcia dziennego, zespół interdyscyplinarny), pomocy społecznej (praca socjalna, zwykle usługi opiekuńcze, specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi, DDP Senior+, opieka wytchnieniowa, korpus wsparcia seniorów), wspierania osób niepełnosprawnych (usługa Door to Door dla osób o ograniczonej mobilności ruchowej, Asystent Osobisty Osoby Niepełnosprawnej, Teleopieka), reintegracji społecznej i zawodowej (KIS, projekty z aktywizacji społeczno-zawodowej), promocji i ochrona zdrowia (Program profilaktyki zakażeń pneumokokowych wśród osób dorosłych).

LP.	Zakres wsparcia	Usługa społeczna	Liczba osób korzystających w 2023r.	Źródło finansowania
1.	Wspieranie rodziny	Asystent rodziny	35	Budżet Gminy
		Placówka wsparcia dziennego	36	Budżet Gminy
		Zespół interdyscyplinarny	102	Budżet Gminy
2.	Pomoc społeczna	Usługi opiekuńcze	117	Budżet Gminy
		Specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi	51	Dotacja Wojewody
		Opieka 75+	64	Dotacja Wojewody
		Teleopieka	46	Środki unijne, Budżet Gminy
		Korpus wsparcia seniorów	70	Dotacja Wojewody
		Praca socjalna	882	Budżet Gminy
		Dzienny dom pobytu	48	Budżet Gminy, Program Wieloletni

- Szkoła Muzyczna I Stopnia;
- Szkoła Podstawowa nr 2 im. Kardynała Stefana Wyszyńskiego Prymasa Tysiąclecia;
- Zespół Szkolno-Przedszkolny nr 3;
- Zespół Szkolno-Przedszkolny im. Dzieci Potulic w Potulicach;
- Zespół Szkolno-Przedszkolny nr 4;
- Zespół Szkolno-Przedszkolny w Paterku;
- Zespół Szkolno-Przedszkolny w Ślesinie;
- Zespół Szkolno-Przedszkolny w Występie;
- Zespół Szkół im. Stanisława Staszica w Nakle nad Notecią;
- Zespół Szkół im. Władysława Łokietka;
- Zespół Szkół Specjalnych w Karnowie;
- Związek Nauczycielstwa Polskiego Zarząd Oddziału w Nakle nad Notecią;
- I Liceum Ogólnokształcącego im. Bolesława Krzywoustego.

Kultura fizyczna i Turystyka

- Klub Sportowy „Czarni” Nakło nad Notecią (sekcja piłki nożnej);
- Kriss Fight Club;
- Lekkoatletyczny Uczniowski Klub Sportowy „START” Nakło;
- Ludowy Zespół Sportowy „SKRA” Paterek;
- LZS „Dąb” Potulice (Ludowy Zespół Sportowy);
- Miejski Klub Sportowy KRAJNA NAKŁO;
- Młodzieżowa Rada Miejska w Nakle nad Notecią;
- Nakielska Rada Seniorów;
- Nakielski Sport Sp. z o.o. (spółka gminna);
- Nakielskie Stowarzyszenie Promocji Sportu „MEZAR” (Football Academy);
- Nakielskie Towarzystwo Sportowe „Trójka”;
- Nakielskie Towarzystwo Tenisowe „Sokół”;
- SF Junior Nakło;
- Pobudzanie aktywności obywatelskiej;
- Stowarzyszenie „NAKIELSKIE WIARUSY”;
- Stowarzyszenie „Partnerstwo dla Krajny i Pałuk”;
- Stowarzyszenie Lokalna Grupa Rozwoju Regionu Rebel Cross Sport;
- Stowarzyszenie Sportowe YAMABUSHI (sekcja Nakło);
- Stowarzyszenie Studio Zielińscy;
- Uczniowski Klub Sportowy 2 Judo Nakło;
- Uczniowski Klub Sportowy Biniakowski;
- Uczniowski Klub Sportowy CZWÓRKA w Nakle nad Notecią;
- Uczniowski Klub Sportowy WDK PATEREK.
- Instytucje działające w zakresie reintegracji zawodowej i społecznej i przeciwdziałaniu bezrobociu:

ANALIZA ZASOBÓW SYSTEMU, ORGANIZACJI SPOŁECZNYCH I PODMIOTÓW KOMERCYJNYCH W ZAKRESIE REALIZACJI USŁUG SPOŁECZNYCH

Polityka prorodzinna, wsparcie rodziny, pomoc społeczna i system pieczy zastępczej

- Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych przy UMiG Nakło;
- Miejsko Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej (MGOPS)/Centrum Usług Społecznych (CUS);
- Powiatowa Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna;
- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie (PCPR);
- Rodzinny Dom Dziecka (rodzinna piecza zastępcza);
- Urząd Miasta i Gminy Nakło nad Notecią nad Notecią;
- Zespół Kuratorskiej Służby Sądowej;
- Żłobek - Przedszkole Niepubliczne "Słoneczko";
- Żłobek - Klub Dziecięcy "Reksio".

Wsparcie osób z niepełnosprawnościami i osób starszych

- Dom Pomocy Społecznej w Nakle nad Notecią
- Dzienny Dom Pobytu Senior+ w Nakle nad Notecią
- Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności
- Środowiskowy Dom Samopomocy w Paterku
- Warsztat Terapii Zajęciowej „Pod Dębem”
- Promocja i ochrona zdrowia
- Fundacja „Salus Homini”;
- Krajna Zdrowie MD;
- Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej „Medicus”;
- Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej „Profil –Med.” Monika Albrewczyńska;
- Nowy Szpital w Nakle i Szubinie;
- Poradnia Rehabilitacyjna Narządu Ruchu.

Edukacja publiczna

- Centrum Rozwoju Dziecka REKSIO;
- Zespół Obsługi Oświaty i Rekreacji
- Niepubliczna Szkoła Podstawowa w Olszewce im. Józefa Blechacza;
- Niepubliczna Szkoła Podstawowa w Trzeciewnicy im. Powstańców Wielkopolskich;
- Niepubliczne Przedszkole Katolickie przy Parafii św. Wawrzyńca;
- Przedszkole Niepubliczne „Donald”;
- Przedszkole Niepubliczne „Słoneczko”;
- Przedszkole nr 2 w Nakle nad Notecią;
- Społeczne Towarzystwo Oświaty Przedszkolnej Przedszkole „Wesoła Piątka”;

1. Obszar społeczeństwo- w ramach którego dążyć się będzie do zasadniczej poprawy szeroko rozumianego poziomu rozwoju społecznego, zwłaszcza w aspekcie zmian postaw społecznych i rozwoju edukacji. W ramach tego obszaru zostały wskazane dwa cele główne: skuteczna edukacja i zdrowe, aktywne i zamożne społeczeństwo.
2. Obszar gospodarka- w ramach którego dążyć się będzie do rozwoju i unowocześnienia gospodarki województwa, jako warunku wzrostu jego konkurencyjności w aspekcie miejsca zamieszkania. W ramach tego obszaru wskazano jeden cel główny : konkurencyjna gospodarka.
3. Obszar przestrzeń- w ramach którego dążyć się będzie do zapewnienia wysokiej jakości życia oraz konkurencyjności gospodarki, w zagadnieniach związanych z jakością przestrzeni województwa (wynikającej ze stanu środowiska oraz charakteru zagospodarowania). W ramach tego obszaru wskazano jeden cel główny: dostępna przestrzeń i czyste środowisko.
4. Obszar spójność – w ramach którego dążyć się będzie do zapewnienia wysokiej sprawności funkcjonowania systemu społeczno – gospodarczego, tak by przestrzeń województwa była spójna komunikacyjnie, bezpieczna i odporna na zagrożenia. Cechą realizowanych w województwie procesów powinna być innowacyjność, przy jednoczesnej nowoczesności struktur. W ramach tego obszaru wskazano jeden cel główny: spójne i bezpieczne województwo.

Najważniejszymi dokumentami strategicznymi Gminy Nakło nad Notecią w zakresie realizowania usług społecznych są: Strategia Rozwoju Gminy Nakło nad Notecią na lata 2021 -2027 oraz Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Nakło nad Notecią na lata 2022-2031.

Centralnym punktem kompleksowego systemu wsparcia stało się nowo powstałe Centrum Usług Społecznych (CUS). Centrum to będzie odgrywać kluczową rolę w koordynowaniu i integrowaniu działań na rzecz mieszkańców, zapewniając spójność i efektywność realizowanych inicjatyw oraz umożliwiając lepsze diagnozowanie potrzeb społecznych.

Jednym z istotnych obszarów działań będzie zapewnienie specjalistycznego wsparcia dla rodzin z trudnościami. Realizacja tych działań wpłynie na spadek liczby rodzin zmagających się z problemami opiekuńczo-wychowawczymi oraz przyczyni się do wzrostu kompetencji rodziców w zakresie właściwego wypełniania ról rodzicielskich. Ważnym aspektem będzie konsolidacja działań różnych grup społecznych, organizacji pozarządowych oraz instytucji publicznych. Dzięki temu nastąpi znaczne wzmocnienie spójności systemu wsparcia.

Kolejnym strategicznym obszarem jest rozwój wsparcia dla osób starszych. Celem jest zwiększenie aktywności tej grupy społecznej oraz ich integracja ze środowiskiem lokalnym. Planowane jest uatrakcyjnienie oferty spędzania czasu wolnego dla seniorów, podniesienie jakości usług opiekuńczych i zwiększenie ich dostępności. Szczególną rolę odegrają usługi opiekuńcze w wariantach dopasowanych do potrzeb osób starszych. Poprawa komfortu funkcjonowania osób starszych w ich naturalnym środowisku będzie jednym z kluczowych efektów tych działań.

Działania na rzecz osób z niepełnosprawnościami obejmą kształtowanie właściwych postaw społecznych oraz propagowanie idei równouprawnienia. Integracja osób z niepełnosprawnościami ze środowiskiem lokalnym będzie wspierana przez działania ukierunkowane na likwidację barier architektonicznych oraz podnoszenie jakości usług świadczonych na rzecz tej grupy. W efekcie poprawie ulegnie komfort życia osób z niepełnosprawnością oraz ich możliwości do samodzielnego funkcjonowania.

W kontekście budowy kapitału społecznego szczególną rolę odegra aktywizacja lokalnych podmiotów działających w obszarze pomocy społecznej.

Wszystkie te inicjatywy realizowane w ramach CUS przyczyniają się do zwiększenia spójności i efektywności działań społecznych, lepszej koordynacji wsparcia oraz pełniejszej diagnozy potrzeb wszystkich mieszkańców Gminy Nakło nad Notecią.

4. Dysproporcje płci

W obu analizowanych latach utrzymywała się przewaga liczebna kobiet, co pozostaje zgodne z ogólnokrajową tendencją demograficzną. W 2024 roku kobiety stanowiły 53,4% ogółu mieszkańców Gminy Nakło nad Notecią (14 913 osób), natomiast mężczyźni – 46,6% (13 022 osoby). Zjawisko to jest szczególnie widoczne w starszych grupach wiekowych, w szczególności wśród osób w wieku 75 lat i więcej, gdzie przewaga kobiet jest wyraźna. Wynika to z wyższej średniej długości życia kobiet w porównaniu do mężczyzn.

Zmienna struktura demograficzna Gminy Nakło nad Notecią, obejmująca spadek liczby ludności, ujemny przyrost naturalny oraz rosnący udział osób starszych w populacji, stanowi istotne wyzwanie w zakresie planowania i świadczenia usług społecznych. Wymaga to dostosowania lokalnej polityki społecznej do aktualnych i prognozowanych potrzeb mieszkańców, zarówno w obszarze opieki nad osobami starszymi, wsparcia rodzin, jak i aktywizacji zawodowej oraz integracji społecznej.

W szczególności wskazuje się na następujące kierunki działań:

- **Starzenie się społeczeństwa** będzie generować rosnące zapotrzebowanie na usługi opiekuńcze, zdrowotne, rehabilitacyjne oraz różnorodne formy wsparcia dla seniorów (m.in. mieszkania chronione, dzienne domy pobytu, transport).
- **Malejąca liczba dzieci i młodzieży** wymaga dostosowania sieci placówek edukacyjnych oraz planowania inwestycji w sposób elastyczny – np. przekształcania szkół lub łączenia oddziałów.
- **Spadek liczby osób w wieku produkcyjnym** może negatywnie wpływać na lokalny rynek pracy oraz gospodarkę gminy, co rodzi konieczność wdrażania działań wspierających zatrudnienie, pobudzających migrację wewnętrzną oraz tworzących atrakcyjne warunki do osiedlania się osób młodych i aktywnych zawodowo.
- **Zauważalne dysproporcje płci**, zwłaszcza w starszych grupach wiekowych, wskazują na potrzebę różnicowania oferty wsparcia i działań społecznych w zależności od płci, np. rozwijania programów profilaktyki zdrowotnej ukierunkowanych na mężczyzn (krótsza długość życia) oraz przeciwdziałania samotności wśród starszych kobiet.

ANALIZA DOKUMENTÓW STRATEGICZNYCH SAMORZĄDU I AKTÓW PRAWA MIEJSCOWEGO W ZAKRESIE REALIZOWANIA USŁUG SPOŁECZNYCH

Lokalny Plan Deinstytucjonalizacji i Rozwoju Usług Społecznych Gminy Nakło nad Notecią na lata 2025-2027 pozostaje w zgodności z dokumentami strategicznymi i programowymi, które opracowano na szczeblu europejskim, krajowym i samorządowym. Zgodność z założeniami polityki społecznej UE daje możliwość korzystania z funduszy unijnych skierowanych na rozwiązywanie różnych problemów społecznych.

Jedną z kluczowych strategii jest Strategia Rozwoju Województwa Kujawsko – Pomorskiego do 2030 roku- Strategia Przyspieszenia 2030+ jako cel nadrzędny postawiła sobie „Jakość życia typowa dla wysokorozwiniętych regionów europejskich”. Cel ten zamierza się osiągnąć poprzez koncentrację działań w czterech obszarach tematycznych rozwoju:

45-49	1077	1071	1062	1098	2139	2169
50-54	926	951	889	918	1815	1869
55-59	896	883	824	806	1720	1689
60-64	1022	984	902	855	1924	1839
65-69	1100	1088	930	935	2030	2023
70-74	980	981	698	725	1678	1706
75-79	575	665	378	450	953	1115
80-84	405	385	192	172	597	557
85+	404	407	149	164	553	571
łącznie	15560	14913	13909	13022	29469	27935

Tabela 3 Statystyka wieku mieszkańców na 31.12.2023 i 31.12.2024

Analiza struktury demograficznej mieszkańców Gminy Nakło nad Notecią w latach 2023 i 2024 wskazuje na utrzymujące się niekorzystne tendencje demograficzne. Według danych z 2023 roku, liczba mieszkańców wynosiła **29 469 osób**, natomiast w roku 2024 spadła do **27 935 osób**, co oznacza ubytek o **1 534 osoby**, czyli około **5,2%** populacji w ciągu jednego roku.

1. Starzenie się społeczeństwa

Widoczny jest wyraźny proces starzenia się społeczeństwa. W 2024 roku osoby w wieku **65 lat i więcej** stanowiły:

- 65–69 lat: 2 023 osoby
- 70–74 lata: 1 706 osób
- 75–79 lat: 1 115 osób
- 80–84 lata: 557 osób
- 85+: 571 osób
- **Razem: 5 972 osoby**, co stanowi **21,4%** ogółu mieszkańców.

W porównaniu do roku 2023 (5 714 osób w tej grupie), udział seniorów w populacji wzrósł zarówno liczbowo, jak i procentowo.

2. Spadek liczby dzieci i młodzieży

W grupie wiekowej 0–14 lat, istotnej z punktu widzenia potrzeb edukacyjnych i rozwojowych, odnotowano spadek liczby mieszkańców z 4 356 osób w 2023 roku do 4 126 osób w roku 2024. Oznacza to zmniejszenie tej populacji o 230 osób, co stanowi odzwierciedlenie niskiego poziomu urodzeń oraz pogłębiającego się ujemnego przyrostu naturalnego.

3. Osoby w wieku produkcyjnym

Pomimo że osoby w wieku produkcyjnym (15–64 lata) nadal stanowią największą grupę mieszkańców Gminy Nakło nad Notecią – około 60% ogółu ludności – również w tej kategorii demograficznej obserwuje się spadek liczebności. W 2023 roku populacja tej grupy wynosiła około 17 427 osób, natomiast w roku 2024 zmniejszyła się do 16 455 osób.

- **Utrzymujący się trend spadku liczby mieszkańców** wskazuje na konieczność podejmowania działań w zakresie polityki demograficznej, w tym wspierania rodzin, tworzenia atrakcyjnych warunków do osiedlania się oraz przeciwdziałania odpływowi mieszkańców, zwłaszcza młodych osób.
- Zmniejszająca się liczba ludności może mieć wpływ na **zmniejszenie wpływów do budżetu gminy**, szczególnie w kontekście subwencji oświatowej oraz podatków lokalnych.
- **Zasadne jest prowadzenie systematycznej analizy potrzeb oraz planowanie usług publicznych** (edukacyjnych, zdrowotnych, społecznych) z uwzględnieniem prognoz demograficznych oraz zmieniającej się struktury wiekowej populacji.

Ruch naturalny – urodzenia i zgony w 2024 roku

W 2024 roku odnotowano **171 zgonów mężczyzn** oraz **176 zgonów kobiet**. W tym samym okresie **liczba urodzeń wyniosła 171**, w tym 81 chłopców i 90 dziewczynek. W konsekwencji **przyrost naturalny w 2024 roku osiągnął wartość ujemną i wyniósł –176 osób**, co świadczy o znaczącej przewadze liczby zgonów nad liczbą urodzeń.

- **Ujemny przyrost naturalny** stanowi wyraźny sygnał demograficznego starzenia się społeczeństwa i wskazuje na konieczność podjęcia działań ukierunkowanych na poprawę sytuacji demograficznej, takich jak wspieranie polityki prorodzinnej, rozwoju infrastruktury żłobkowo-przedszkolnej oraz zwiększania atrakcyjności osiedleńczej Gminy Nakło nad Notecią.
- Negatywne saldo naturalne **przekłada się na stopniowe zmniejszanie zasobów pracy w perspektywie długoterminowej**, co może mieć negatywne konsekwencje dla lokalnego rynku pracy, systemu edukacji oraz możliwości rozwoju gospodarczego.
- **W przypadku braku mechanizmów kompensujących spadek liczby ludności**, takich jak migracje wewnętrzne lub zagraniczne, Gmina może w przyszłości stanąć przed wyzwaniami związanymi z utrzymaniem i finansowaniem usług publicznych oraz infrastruktury w warunkach malejącej i starzejącej się populacji.

	Kobiety		Mężczyźni		Ogółem	
Wiek	2023	2024	2023	2024	2023	2024
0-4	538	523	626	548	1165	1071
5-9	685	668	776	790	1461	1458
10-14	821	764	909	833	1730	1597
15-19	832	844	863	918	1695	1762
20-24	738	744	722	709	1460	1453
25-29	807	778	838	810	1645	1588
30-34	962	898	991	928	1953	1826
35-39	1106	1085	1148	1107	2254	2192
40-44	1186	1194	1170	1143	2356	2337

CHARAKTERYSTYKA GMINY

Gmina Nakło nad Notecią jest gminą miejsko-wiejską, położoną w województwie kujawsko-pomorskim, w powiecie nakielskim. W latach 1975–1998 gmina administracyjnie należała do województwa bydgoskiego.

Siedzibą gminy jest miasto Nakło nad Notecią.

W skład gminy wchodzi następujące sołectwa: Bielawy, Chrzastowo, Gorzeń, Gumnowice, Karnowo, Karnówko, Kazin, Lubaszczy, Małocin, Michalin, Minikowo, Olszewka, Paterek, Polichno, Potulice, Rozwarzyn, Suchary, Ślesin, Trzeciewnica, Wieszki, Występ.

Ponadto na terenie gminy znajdują się następujące miejscowości nieposiadające statusu sołectwa: Anielin, Bogacin, Elżbiecin, Gabrielin, Gostusza, Janowo, Kaźmierowo, Niedola, Nowakówko, Piętacz, Urszulin oraz Wieszki (leśniczówka).

Demografia

27 935	Liczba mieszkańców Gminy Nakło nad Notecią w 2024 roku
--------	--

Na dzień 31 grudnia 2024 roku liczba mieszkańców Gminy Nakło nad Notecią wynosiła 27 935 osób.

Rok	Liczba mieszkańców	Kobiety	Mężczyźni
2023	29469	15560	13909
2024	27935	14913	13022

Tabela 1 Liczba mieszkańców, dane USC gminy Nakło nad Notecią

Według danych z gminnego rejestru mieszkańców na terenie Gminy Nakło nad Notecią liczba osób zameldowanych na dzień 31 grudnia 2023 roku wynosiła 29 469 osób, a na koniec 2024 rok 27 935 osób.

Rok	Liczba urodzeń		Liczba zgonów		Przyrost naturalny
2024	Kobiety	Mężczyźni	Kobiety	Mężczyźni	
	90	81	176	171	-176

Tabela 2 Liczba urodzeń i zgonów, dane USC gminy Nakło nad Notecią

Liczba mieszkańców Gminy Nakło nad Notecią

Dokonując analizy danych statystycznych za lata 2023 – 2024 zauważa się:

WPROWADZENIE

Usługi społeczne obok polityki zabezpieczenia dochodu są najważniejszym komponentem polityk publicznych państwa w zakresie realizowanej przez niego polityki społecznej. Stanowią one odpowiedź na wyzwania społeczne i powiązane są z potrzebami wynikającymi z takich procesów jak: zmiany demograficzne i starzenie się społeczeństwa, zmiany w strukturze rodzin, przeobrażenia rynku pracy, wzrost liczby osób o szczególnych potrzebach i z niepełnosprawnością, ryzyka socjalne, kryzysy personalne i rodzinne, a także zapotrzebowanie na kompetencje i kwalifikacje. Konieczność korzystania ze wsparcia (w tym profilaktyki) w zakresie usług społecznych może dotyczyć każdego mieszkańca regionu, na każdym etapie życia.

Celem Lokalnych Planów Deinstytucjonalizacji Usług Społecznych (LPDI) jest wyznaczenie kierunków rozwoju usług społecznych na szczeblu lokalnym, zarówno z zakresie koniecznych interwencji, jak i podjęcia działań o charakterze prewencyjnym i profilaktycznym.

LPDI pozwala na uporządkowane, celowe i trafne działania w zakresie rozwoju usług społecznych, wyznaczenie priorytetów rozwojowych dla usług,

Niniejszy dokument został opracowany na podstawie Diagnozy potrzeb i potencjału wspólnoty samorządowej w zakresie usług społecznych Gminy Nakło nad Notecią, przeprowadzonej w sposób partycypacyjny, z udziałem wszystkich podmiotów i osób zainteresowanych procesem rozwoju usług społecznych na terenie Gminy Nakło nad Notecią.

Dokument powstał w oparciu o rekomendowane przez Ministerstwo Rodziny i Polityki Społecznej w Warszawie "Ogólnopolskie ramowe wytyczne tworzenia lokalnych planów deinstytucjonalizacji usług społecznych" na podstawie danych z dokumentu: Diagnoza potrzeb i potencjału wspólnoty samorządowej w zakresie usług społecznych gminy Nakło nad Notecią.

117	Liczba, które skorzystały z usługi opiekuńczej w 2023 roku
-----	--

W latach 2017–2023 liczba osób korzystających z usług opiekuńczych w Gminie Nakło nad Notecią utrzymywała się na stosunkowo stabilnym poziomie, z widocznymi okresowymi wahaniami. Najwięcej osób objęto wsparciem w roku 2019 (121), natomiast najniższy poziom odnotowano w 2022 roku – 87 osób. W 2023 roku nastąpił ponowny wzrost – do 117 osób, co może świadczyć o powrocie do wcześniejszego poziomu zapotrzebowania lub zwiększeniu dostępności usług po okresie ograniczeń pandemicznych.

WSPARCIA OSÓB W KRYZYSIE ZDROWIA PSYCHICZNEGO

532	Osoby mające orzeczenie z symbolem 02-P (choroby psychiczne) – co stanowi ponad 20% całej populacji osób z niepełnosprawnością w gminie.
-----	--

W Gminie Nakło nad Notecią specjalistyczne usługi opiekuńcze koncentrują się głównie na osobach z zaburzeniami psychicznymi. Dane z lat 2017–2023 pokazują, że wyłącznie ta grupa była systematycznie objęta pomocą tego typu, podczas gdy ogólne specjalistyczne usługi opiekuńcze – niezwiązane ze zdrowiem psychicznym – nie były w tym okresie realizowane (zerowa liczba odbiorców przez cały okres).

Liczba osób korzystających ze specjalistycznych usług dla osób z zaburzeniami psychicznymi wzrosła z 35 osób w 2017 roku do 51 w 2023 roku. Jest to wzrost o blisko 46% w ciągu siedmiu lat, co może świadczyć zarówno o rosnących potrzebach w zakresie opieki psychiatrycznej i psychologicznej, jak i o większej gotowości gminy do reagowania na tego typu wyzwania społeczne.

46%	O 46% wzrosła liczba osób korzystających z usług związanych ze zdrowiem psychicznym na przestrzeni ostatnich 7 lat.
-----	---

Liczba osób korzystających ze specjalistycznych usług dla osób z zaburzeniami psychicznymi wzrosła z 35 osób w 2017 roku do 51 w 2023 roku. Jest to wzrost o blisko 46% w ciągu siedmiu lat, co może świadczyć zarówno o rosnących potrzebach w zakresie opieki psychiatrycznej i psychologicznej, jak i o większej gotowości gminy do reagowania na tego typu wyzwania społeczne.

EDUKACJA PUBLICZNA

2853	Liczba dzieci uczęszczająca do placówek szkolnych prowadzonych przez gminę
------	--

W ostatnich latach obserwuje się stopniowy spadek liczby uczniów, wynikający z ogólnopolskiego trendu niżu demograficznego. Przykładowo, liczebność oddziałów klas pierwszych w 2023 roku była wyraźnie mniejsza niż dekadę wcześniej. W odpowiedzi na te zmiany gmina podejmuje działania mające na celu dostosowanie organizacji sieci szkół do aktualnych warunków demograficznych, jednocześnie dążąc do utrzymania placówek edukacyjnych na terenach wiejskich, co ma kluczowe znaczenie dla zapewnienia równych szans edukacyjnych i ograniczenia wykluczenia terytorialnego.

Dostęp do wychowania przedszkolnego na terenie gminy uległ znaczącej poprawie na przestrzeni ostatnich lat. Dzięki dofinansowaniom unijnym utworzono dodatkowe oddziały oraz placówki. Mimo to nadal istnieje zapotrzebowanie na miejsca w przedszkolach i żłobkach, dlatego jednym z priorytetów pozostaje zwiększenie liczby miejsc w przedszkolach, żłobkach i klubach dziecięcych (Strategia Rozwoju Usług Społecznych, 2023). Gmina planuje dalszy rozwój sieci przedszkolnej, w szczególności na obszarach dynamicznie rozwijających się osiedli i sołectw podmiejskich. W ramach programu Maluch+ 2022–2023 rozważane jest utworzenie nowych placówek dla dzieci do lat 3, co pozwoli odciążyć rodziny i ułatwić godzenie pracy zawodowej z opieką nad dziećmi.

REINTEGRACJA ZAWODOWA I SPOŁECZNA, PRZECIWDZIAŁANIA BEZROBOCIU

1027	Liczba osób bezrobotnych w roku 2024
840	Liczba osób bezrobotnych w szczególnej sytuacji na rynku

Bezrobocie w gminie Nakło nad Notecią ma charakter utrwalony, z wyraźnymi problemami strukturalnymi: wysoki udział osób bez kwalifikacji i doświadczenia, znaczna liczba osób długotrwale bezrobotnych, silny wzrost bezrobocia na obszarach wiejskich.

Ponad 40% bezrobotnych pozostaje bez pracy dłużej niż rok (12+ miesięcy), a co czwarta osoba powyżej 24 miesięcy.

Najwięcej bezrobotnych posiada wykształcenie zasadnicze zawodowe oraz gimnazjalne i poniżej – łącznie ok. 45–50%.

Do tej kategorii Bezrobotni w szczególnej sytuacji na rynku: należą m.in. młodzi do 30 lat, długotrwale bezrobotni, osoby 50+, osoby z dziećmi i osoby niepełnosprawne.

11,6	Liczba osób bezrobotnych na wsi wzrosła o 11,6% w roku 2024 w porównaniu do 2023
------	--

Ogólna liczba osób bezrobotnych wzrosła zarówno w mieście (+0,5%), jak i na obszarach wiejskich (+11,6%) w porównaniu do 2023 r. Największy wzrost bezrobocia obserwuje się na wsi, co może wynikać z trudniejszego dostępu do ofert pracy, transportu czy elastycznych form zatrudnienia.

KULTURA, KULTURA FIZYCZNA I TURYSTYKA

200	Liczba wydarzeń realizowanych w Nakielskim Ośrodku Kultury w 2023 roku
25 000	Liczba osób, które wzięły udział w wydarzeniach realizowanych w Nakielskim Ośrodku Kultury w 2023 roku
3000	Liczba czytelników Powiatowej i Miejskiej Biblioteki Publicznej w Nakle nad Notecią
23	Liczba kluczowych organizacji związanych ze sportem i turystyką oraz ich propagowaniem

W 2023 roku Nakielski Ośrodek Kultury im. Zygmunta Kornaszewskiego zrealizował lub współorganizował 200 wydarzeń kulturalnych, w których udział wzięło około 25 000 uczestników. W ramach działalności NOK działało 27 sekcji, grup artystycznych i zespołów, w których przeprowadzono łącznie 1 500 godzin zajęć. Stałymi uczestnikami zajęć było około 500 osób, aktywnie rozwijających swoje pasje i umiejętności artystyczne. Równolegle, Radio Nakło – funkcjonujące przy Ośrodku Kultury – wyemitowało 8 760 godzin programu, a dwutygodnik „Nasza Krajna” opublikował 200 stron informacji dotyczących życia kulturalnego, społecznego i samorządowego regionu.

Szeroka i różnorodna oferta wydarzeń sprawia, że każdy mieszkaniec gminy – niezależnie od wieku, kondycji fizycznej czy zainteresowań – ma możliwość aktywnego uczestnictwa w życiu społecznym i kulturalnym lokalnej wspólnoty.

POTRZEBY W OBSZARZE WSPARCIA OSÓB STARSZYCH

Aktywizacja seniorów

- Prowadzenie programów wspierających aktywność fizyczną, intelektualną i społeczną osób starszych.
- Działania przeciwdziałające izolacji i samotności.

Mobilność i dostępność

- Organizacja transportu lokalnego i międzylokalnego dla seniorów.
- Likwidacja barier architektonicznych w przestrzeni publicznej i w budynkach mieszkalnych.

- Tworzenie przyjaznych tras spacerowych, terenów zielonych i stref odpoczynku z myślą o osobach starszych.

Wsparcie mieszkaniowe i opiekuńcze

- Rozwój mieszkań wspomaganych i form pośrednich między samodzielnym życiem a opieką instytucjonalną.
- Zapewnienie usług opieki długoterminowej w miejscu zamieszkania.
- Promowanie profilaktyki zdrowotnej i usług wspierających zdrowie seniorów.
- Uruchomienie i rozwój wypożyczalni sprzętu rehabilitacyjnego.

Specjalistyczna opieka w miejscu zamieszkania

- Wprowadzenie usług opartych na opiece sąsiedzkiej.
- Zapewnienie dostępu do terapii zajęciowej, rehabilitacji i konsultacji dietetycznych.
- Rozwój indywidualnych usług opiekuńczych dopasowanych do potrzeb mieszkańców.

Wsparcie dzienne i opiekunowie nieformalni

- Prowadzenie dziennego ośrodka wsparcia – np. Klubu „Senior+”.
- Programy wsparcia dla opiekunów rodzinnych i nieformalnych opiekunów osób starszych.

Nowoczesne formy opieki – teleopieka

- Rozszerzenie systemu teleopieki w ramach regionalnych projektów (np. „Kujawsko-Pomorska Teleopieka – etap I”).

POTRZEBY W ZAKRESIE WSPARCIA OSÓB Z NIEPEŁNOSPRAWNOŚCIAMI

Rozwój mieszkań z usługami i dostęp do opieki długoterminowej

- Tworzenie mieszkań z usługami, które pełnią także funkcję treningową – szczególnie z myślą o młodzieży z niepełnosprawnościami przygotowującej się do samodzielnego życia.
- Rozszerzenie dostępności opieki długoterminowej świadczonej w domach, w tym opieki wytechnieniowej dla opiekunów.

Usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania

- Zapewnienie dostępu do terapii zajęciowej, rehabilitacji i dietetyki na poziomie lokalnym.
- Rozwój sąsiedzkich form wsparcia opiekuńczego – opieka świadczona przez przeszkolonych mieszkańców.
- Wprowadzenie i rozwój usług asystenckich dla osób z niepełnosprawnościami (usługi AOON).

Wsparcie rodzin opiekujących się osobami z niepełnosprawnościami

- Organizacja transportu oraz zapewnienie specjalistycznych usług terapeutycznych dla rodzin i osób zależnych.
- Szkolenia i edukacja opiekunów faktycznych – praktyczna wiedza z zakresu opieki domowej i wsparcia emocjonalnego.

Usługi społeczne promujące zdrowie i niezależność

- Rozwój lokalnych usług promujących zdrowy tryb życia i profilaktykę zdrowotną.
- Prowadzenie wypożyczalni sprzętu rehabilitacyjnego dla mieszkańców w potrzebie.

POTRZEBY W OBSZARZE WSPARCIA OSÓB W KRYZYSIE ZDROWIA PSYCHICZNEGO

Mieszkania wspomagane

- Rozwój mieszkań wspomaganych (wspieranych) jako alternatywy dla instytucjonalnej formy opieki – z indywidualnym wsparciem dostosowanym do potrzeb mieszkańców.

Opieka długoterminowa w domu

- Zwiększenie dostępności usług długoterminowej opieki domowej – zarówno medycznej, jak i opiekuńczej, z uwzględnieniem opieki wychowawczej.

Profilaktyka i promocja zdrowia

- Rozwijanie usług społecznych nastawionych na wspieranie zdrowia fizycznego i psychicznego mieszkańców – profilaktyka, edukacja zdrowotna, działania informacyjne.

Sąsiedzka pomoc opiekuńcza

- Wprowadzenie sąsiedzkich form wsparcia – opieka świadczona lokalnie przez przeszkolonych mieszkańców na rzecz osób potrzebujących pomocy.

Specjalistyczne usługi dla osób z zaburzeniami psychicznymi

- Świadczenie usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania dla osób z problemami zdrowia psychicznego – wsparcie terapeutyczne, rehabilitacyjne, środowiskowe.

Wsparcie kryzysowe w obszarze zdrowia psychicznego

- Rozwój działań interwencji kryzysowej ukierunkowanych na osoby w kryzysie psychicznym – pomoc natychmiastowa, dostęp do specjalistów, działania zapobiegawcze.

POTRZEBY W ZAKRESIE WSPARCIA DZIECKA I RODZINY

Wsparcie dużych rodzin

- Kontynuacja realizacji zadań w ramach Karty Dużej Rodziny – system ulg i preferencji dla rodzin wielodzietnych.

Asystentura rodzinna

- Zapewnienie usług Asystenta Rodziny – indywidualne wsparcie rodzin w trudnej sytuacji życiowej i wychowawczej.

Poradnictwo specjalistyczne

- Rozwój usług poradnictwa psychologicznego i pedagogicznego dla dzieci, młodzieży i rodzin.

Placówki wsparcia dziennego

- Prowadzenie Ogniska wychowawczego jako miejsca wsparcia i rozwoju dla dzieci.
- Zwiększenie dostępności miejsc w świetlicach środowiskowych.

Wyżywienie dzieci i młodzieży

- Finansowanie posiłków dla dzieci i młodzieży w placówkach edukacyjnych i opiekuńczych.

Interwencja kryzysowa

- Utrzymanie i rozwój Punktu Interwencji Kryzysowej oferującego pomoc psychologiczną i terapeutyczną.

Edukacja przedszkolna i opieka nad dziećmi

- Rozszerzenie oferty żłobków, przedszkoli i klubów malucha.
- Wprowadzenie dodatkowych form opieki nad dziećmi po zajęciach szkolnych.

Wsparcie edukacyjne dzieci i młodzieży

- Programy wyrównujące szanse edukacyjne i wspierające rozwój uczniów z rodzin w trudnej sytuacji.

Wczesne wspomaganie rozwoju dziecka

- Rozwijanie działań wspierających rozwój dzieci do 6. roku życia – diagnoza, terapia, stymulacja rozwoju.

Wsparcie systemu pieczy zastępczej

- Promowanie rodzin zastępczych, wsparcie usamodzielniającej się młodzieży oraz rozwój mieszkań treningowych.

Przeciwdziałanie przemocy domowej

- Wsparcie programów przeciwdziałających przemocy, w tym współpraca międzyinstytucjonalna i działania osłonowe.

ZAKŁADANE CELE I DZIAŁANIA W ZAKRESIE ROZWOJU USŁUG SPOŁECZNYCH W GMINIE NAKŁO NAD NOTECIĄ

CEL STRATEGICZNY 1 ROZWÓJ ZINTEGROWANEGO SYSTEMU WSPARCIA RODZINY ZE SZCZEGÓLNYM UWZGLĘDNIENIEM POTRZEB DZIECI I MŁODZIEŻY			
CEL OPERACYJNY 1.1 WSPIERANIE RODZINY I DZIECKA W PRAWIDŁOWYM FUNKCJONOWANIU			
Nr działania	Nazwa działania	Źródła finansowania	Jednostka realizująca
1.1.1	Świadczenie pracy socjalnej na rzecz rodzin dotkniętych bezradnością opiekuńczo – wychowawczą	Budżet gminy, środki UE, środki zewnętrzne – pozyskane przez NGO	Gmina Nakło nad Notecią, CUS w Nakle nad Notecią
1.1.2	Wsparcie asystentów rodziny na rzecz rodzin z problemami opiekuńczo – wychowawczymi	Budżet gminy, środki UE, środki zewnętrzne – pozyskane przez NGO	Gmina Nakło nad Notecią, CUS w Nakle nad Notecią
1.1.3	Udzielanie pomocy finansowej z systemu pomocy społecznej oraz świadczeń rodzinnych i alimentacyjnych na rzecz rodzin znajdujących się w trudnej sytuacji materialnej	Budżet gminy, dotacja wojewody środki zewnętrzne – pozyskane przez NGO	Gmina Nakło nad Notecią, CUS w Nakle nad Notecią
1.1.4	Zapewnienie rodzinom specjalistycznego wsparcia	Budżet gminy, dotacja wojewody środki UE,	Gmina Nakło nad Notecią, CUS w Nakle nad Notecią

		środki zewnętrzne – pozyskane przez NGO, wpłaty własne Uczestników	NGO i inni Realizatorzy
1.1.5	Zagospodarowanie czasu wolnego dzieciom i młodzieży w okresie wolnym od nauki	Budżet gminy, środki UE, środki zewnętrzne – pozyskane przez NGO, wpłaty własne Uczestników	Gmina Nakło nad Notecią, CUS w Nakle nad Notecią NGO, placówki edukacyjne i inni Realizatorzy
1.1.6	Podniesienie umiejętności opiekunów – wychowawczych rodziców	Budżet gminy, środki UE, środki zewnętrzne – pozyskane przez NGO, wpłaty własne Uczestników	Gmina Nakło nad Notecią, CUS w Nakle nad Notecią NGO, placówki edukacyjne i inni realizatorzy
1.1.7	Zapewnienie rodzinom dotkniętym problemem przemocy dostępu do wsparcia psychologicznego, pedagogicznego, terapeutycznego	Budżet gminy, środki UE, środki zewnętrzne – pozyskane przez NGO, wpłaty własne Uczestników	Gmina Nakło nad Notecią, CUS w Nakle nad Notecią NGO i inni Realizatorzy
1.1.8	Realizacja procedury „Niebieskie Karty”	Budżet gminy, środki UE, środki zewnętrzne	Gmina Nakło nad Notecią, CUS w Nakle nad Notecią, policja i inni Realizatorzy
1.1.9	Opracowanie i realizacja gminnego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie	Budżet gminy, środki UE, środki zewnętrzne – pozyskane przez NGO	Gmina Nakło nad Notecią, CUS w Nakle nad Notecią
1.1.10	Tworzenie i prowadzenie grup samopomocowych	Budżet gminy, środki UE, środki zewnętrzne wpłaty własne Uczestników	Gmina Nakło nad Notecią, CUS w Nakle nad Notecią NGO i inni Realizatorzy
1.1.11	Zapobieganie wykluczeniu społecznemu i zapewnienie integracji społecznej osobom z problemem alkoholowym i ich rodzinom	Budżet gminy, środki UE, środki zewnętrzne pozyskane przez NGO, wpłaty własne Uczestników	Gmina Nakło nad Notecią, CUS w Nakle nad Notecią NGO i inni Realizatorzy
1.1.12	Promowanie zdrowego i trzeźwego stylu życia dla osób dorosłych, dzieci i młodzieży	Budżet gminy, środki UE, środki zewnętrzne pozyskane przez NGO, wpłaty własne Uczestników	Gmina Nakło nad Notecią, CUS w Nakle nad Notecią NGO i inni Realizatorzy
1.1.13	Działania prewencyjne z szeroko rozumianej profilaktyki zdrowia i zachowań ryzykownych	Budżet gminy, środki UE, środki zewnętrzne pozyskane przez NGO, wpłaty własne Uczestników	Gmina Nakło nad Notecią, CUS w Nakle nad Notecią NGO, Policja i inni realizatorzy
CEL STRATEGICZNY 2 ROZWÓJ ZINTEGROWANEGO WSPARCIA OSÓB STARSZYCH			

CEL OPERACYJNY 2.1 POPRAWA JAKOŚCI ŻYCIA OSÓB STARSZYCH POPRZEC ZAPOBIEGANIE WYKLUCZENIU SPOŁECZNEMU OSÓB STARSZYCH oraz ZAPEWNIENIE DOSTĘPU DO ZRÓŻNICOWANYCH USŁUG SPOŁECZNYCH OSOBOM STARSZYM

2.1.1	Minimalizowanie potencjalnych przyczyn wykluczenia społecznego osób starszych poprzez zaspokajanie ich potrzeb socjalno – bytowych (udzielanie pomocy finansowej, rzeczowej, świadczenie pracy socjalnej)	Budżet gminy, środki UE, środki zewnętrzne pozyskane przez NGO,	Gmina Nakło nad Notecią, CUS w Nakle nad Notecią NGO i inni Realizatorzy
2.1.2	Rozwijanie i promocja instytucjonalnych form aktywizacji osób starszych, klubów samopomocy zapewniających możliwość spędzania czasu wolnego (kluby samopomocy, UTW, i in.)	Budżet gminy, środki UE, środki zewnętrzne pozyskane przez NGO, wpłaty własne Uczestników	Gmina Nakło nad Notecią, CUS w Nakle nad Notecią NGO i inni Realizatorzy
2.1.3	Rozwijanie i promocja nieinstytucjonalnych form spędzania czasu wolnego przez osoby starsze, zaspakajanie ich potrzeb kulturalno –społecznych	Budżet gminy, środki UE, środki zewnętrzne pozyskane przez NGO, wpłaty własne Uczestników	Gmina Nakło nad Notecią, CUS w Nakle nad Notecią NGO i inni Realizatorzy
2.1.4	Inicjowanie działań na rzecz osób starszych z terenów wiejskich	Budżet gminy, środki UE, środki zewnętrzne pozyskane przez NGO, wpłaty własne Uczestników	Gmina Nakło nad Notecią, CUS w Nakle nad Notecią NGO, KGW i inni Realizatorzy
2.1.5	Funkcjonowanie i promocja lokalnych form opieki całodobowej	Budżet gminy, środki UE, środki zewnętrzne pozyskane przez NGO, wpłaty własne Uczestników	Gmina Nakło nad Notecią, CUS w Nakle nad Notecią NGO i inni Realizatorzy
2.1.6	Zapewnienie pobytu w domach pomocy społecznej osobom tego wymagającym	Budżet gminy, środki UE, środki zewnętrzne pozyskane przez NGO, wpłaty własne Uczestników	Gmina Nakło nad Notecią, CUS w Nakle nad Notecią
2.1.7	Promowanie, wspieranie i rozwój wolontariatu jako formy integracji społecznej osób starszych	Budżet gminy, środki UE, środki zewnętrzne pozyskane przez NGO, wpłaty własne Uczestników	Gmina Nakło nad Notecią, CUS w Nakle nad Notecią NGO i inni Realizatorzy
2.1.8	Zapewnienie poczucia bezpieczeństwa osobom starszym	Budżet gminy, środki UE, środki zewnętrzne pozyskane przez NGO, wpłaty	Gmina Nakło nad Notecią, CUS w Nakle nad Notecią NGO, policja i inni realizatorzy

		własne Uczestników	
2.1.9	Rozwój usług opiekuńczo-pielęgnacyjnych w miejscu zamieszkania na rzecz osób starszych	Budżet gminy, środki UE, środki zewnętrzne pozyskane przez NGO, wpłaty własne Uczestników	Gmina Nakło nad Notecią, CUS w Nakle nad Notecią NGO i inni realizatorzy
CEL STRATEGICZNY 3 POPRAWA JAKOŚCI ŻYCIA OSÓB Z NIEPEŁNOSPRAWNOŚCIĄ			
CEL OPERACYJNY 3.1 TWORZENIE PRZYJAZNEGO ŚRODOWISKA DLA OSÓB Z NIEPEŁNOSPRAWNOŚCIĄ AKTYWIZACJA OSÓB Z NIEPEŁNOSPRAWNOŚCIĄ			
3.1.1	Wspieranie programów / zadań aktywizacji zawodowej	Budżet gminy, środki UE, środki zewnętrzne pozyskane przez NGO, wpłaty własne Uczestników	Gmina Nakło nad Notecią, CUS w Nakle nad Notecią NGO, Powiatowy Urząd Pracy i inni Realizatorzy
3.1.2	Wspieranie programów/ zadań aktywizacji społecznej	Budżet gminy, środki UE, środki zewnętrzne pozyskane przez NGO, wpłaty własne Uczestników	Gmina Nakło nad Notecią, CUS w Nakle nad Notecią NGO i inni Realizatorzy
3.1.3	Likwidacja barier architektonicznych w miejscach użyteczności publicznej	Budżet gminy, środki UE, środki zewnętrzne pozyskane przez NGO	Gmina Nakło nad Notecią, CUS w Nakle nad Notecią NGO i inni Realizatorzy
3.1.4	Wspieranie powstania klas integracyjnych w szkołach gminnych	Budżet gminy, środki UE, środki zewnętrzne pozyskane przez NGO	Gmina Nakło nad Notecią, CUS w Nakle nad Notecią NGO i inni Realizatorzy
3.1.5	Podejmowanie działań wynikających z rozeznanych potrzeb zdrowotnych i stanu zdrowia mieszkańców, w tym opracowywanie i realizacja programów zdrowotnych	Budżet gminy, środki UE, środki zewnętrzne pozyskane przez NGO, wpłaty własne Uczestników	Gmina Nakło nad Notecią, CUS w Nakle nad Notecią NGO i inni Realizatorzy
3.1.6	Likwidacja barier architektonicznych w miejscu zamieszkania	Budżet gminy, środki UE, środki zewnętrzne pozyskane przez NGO,	Gmina Nakło nad Notecią, CUS w Nakle nad Notecią NGO i inni Realizatorzy
3.1.7	Wspieranie otoczenia osób z Niepełnosprawnością	Budżet gminy, środki UE, środki zewnętrzne pozyskane przez NGO, wpłaty własne Uczestników	Gmina Nakło nad Notecią, CUS w Nakle nad Notecią NGO i inni Realizatorzy
3.1.8	Tworzenie grup wsparcia/ samopomocy dla rodziców wychowujących dzieci z niepełnosprawnością	Budżet gminy, środki UE, środki zewnętrzne pozyskane przez NGO, wpłaty	Gmina Nakło nad Notecią, CUS w Nakle nad Notecią NGO i inni Realizatorzy

		własne Uczestników	
3.1.9	Minimalizowanie potencjalnych przyczyn wykluczenia społecznego osób z niepełnosprawnością poprzez zaspokajanie ich potrzeb socjalno - bytowych (udzielanie pomocy finansowej, rzeczowej, świadczenie pracy socjalnej)	Budżet gminy, środki UE, środki zewnętrzne pozyskane przez NGO	Gmina Nakło nad Notecią, CUS w Nakle nad Notecią NGO i inni Realizatorzy
3.1.10	Wsparcie usługowe osób z Niepełnosprawnością	Budżet gminy, środki UE, środki zewnętrzne pozyskane przez NGO, wpłaty własne Uczestników	Gmina Nakło nad Notecią, CUS w Nakle nad Notecią NGO i inni Realizatorzy
3.1.11	Podejmowanie działań i aktywności przeznaczonych dla dzieci z niepełnosprawnością od urodzenia do rozpoczęcia przez nie nauki w szkole	Budżet gminy, środki UE, środki zewnętrzne pozyskane przez NGO, wpłaty własne Uczestników	Gmina Nakło nad Notecią, CUS w Nakle nad Notecią NGO i inni Realizatorzy
CEL STRATEGICZNY 4 PROMOCJA I OCHRONA ZDROWIA PSYCHICZNEGO.			
CEL OPERACYJNY 4.1 PODNIESIENIA JAKOŚCI ŻYCIA OSÓB BĘDĄCYCH W KRYZYSIE PSYCHICZNYM POPRZEZ ZREDUKOWANIE BARIER DOSTĘPU DO USŁUG ZDROWOTNYCH I SPOŁECZNYCH.			
4.1.1	Zwiększenie dostępu do specjalisty z zakresu psychoterapii i psychiatrii	Budżet gminy, środki UE, środki zewnętrzne pozyskane przez NGO, wpłaty własne Uczestników	Gmina Nakło nad Notecią, CUS w Nakle nad Notecią NGO i inni Realizatorzy
4.1.2	Rozwój usług edukacyjnych w zakresie profilaktyki chorób psychicznych	Budżet gminy, środki UE, środki zewnętrzne pozyskane przez NGO, wpłaty własne Uczestników	Gmina Nakło nad Notecią, CUS w Nakle nad Notecią NGO i inni Realizatorzy
4.1.3	Zwiększenie dostępu do działań w zakresie integracji, aktywizacji społecznej i zawodowej osób w kryzysie psychicznym	Budżet gminy, środki UE, środki zewnętrzne pozyskane przez NGO, wpłaty własne Uczestników	Gmina Nakło nad Notecią, CUS w Nakle nad Notecią NGO i inni Realizatorzy

ANALIZA KOSZTÓW REALIZOWANYCH OBECNIE USŁUG ORAZ KALKULACJA KOSZTÓW REALIZACJI USŁUG PO WDROŻENIU PLANU DEINSTYTUCJONALIZACJI USŁUG.

Wykaz usług społecznych planowanych do realizowania w ramach działalności CUS wraz ze sposobem ich wdrożenia (w tym dostarczyciele usług i tryb ich pozyskiwania, źródła finansowania)

NR	DZIAŁANIE	ZASADY USTALENIA KOSZTU	KOSZT ROCZNY 2025
1	Posiłek w szkole i w domu	Stołówka 55osób x 8,5zł x 255 dni = 120000 Posiłki szkolne 130 osób x 6,5 x 190 dni = 160000 Zasiłek na zakup posiłku 290 osób x 150zł x 12 miesięcy = 520000zł	dotacja celowa – 435 200 zł udział środków własnych – 364 800 zł tj. 45,60%
2	Opieka Wytchnieniowa	Opieka wytchnieniowa dzienna 50zł x 859h +2%koszty obsługi = 43809zł Opieka wytchnieniowa całodobowa – 2 osoby x 800zł /doba x 14 dób = 22400zł +2%koszty obsługi = 22848zł	dotacja celowa – 66 657 zł 1) dzienna – 42 950 zł 2) całodobowa – 22 400 zł wkład własny - 800 zł
3	Senior +	2393,47zł x 12 miesięcy x 20 miejsc	dotacja celowa – 56 544 zł wkład własny – 517 890 zł
4	Asystent osobisty osoby z niepełnosprawnością	Koszt godzinowy usług asystenta 417 550 zł (8351 h x 50 zł/h) + 2% koszty obsługi 8366,80 zł) + koszt ubezpieczeń OC oraz NNW - 190 zł. + koszt zakupu biletów 600 zł. Razem 426 706,80 ZŁ	dotacja celowa – 426 706,8 zł wkład własny – 325 zł
5	Korpus Wsparcia Seniorów	Koszty zakupu nowych opasek (25 sztuk) – szacowany koszt 8100 zł, koszty abonamentu i obsługi 30,49 zł x 120 x 12 miesięcy = 43900zł	dotacja celowa – wkład własny - <u>zapotrzebowanie</u> - 41 600 zł
6	Kujawsko-Pomorska Teleopieka	Koszty zakupu opasek (50 sztuk) + abonament	dotacja celowa – 46 840 zł wkład własny – 7 000 zł
7	Door to door	Koszty paliwa 4583 zł miesięcznie	wkład własny – 55 000 zł (założenie)
8	Usługi Opiekuńcze	Średnio 7 822zł miesięcznie na 22 etaty opiekunek	wkład własny – 2 065 400 zł
9	Specjalistyczne Usługi Opiekuńcze	Otrzymane zapotrzebowanie skalkulowane zostało po 29000zł na 7 miesięcy	dotacja celowa – 203 000 zł
10	Opieka 75+	16429h x 24,37 zł/h	dotacja celowa –

			wkład własny - <u>zapotrzebowanie</u> – 400 439 zł
11	Projekt Nakielskie Centrum Usług Społecznych Osoba świadcząca usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania	Miesięcznie ok 7 158zł wynagrodzenie opiekunki zatrudnionej na umowę o pracę (w tym koszty pracodawcy, nagrody) . Umowa zlecenie na usługi w godzinach popołudniowych , zastępstwo na czas urlopu 9 miesięcy x 32h/miesiąc x 50 zł	dotacja celowa na umowę o pracę – 64 425 zł dotacja celowa na umowę zlecenie – 14 400 zł

Zadania realizowane przez Centrum Usług Społecznych w Nakle nad Notecią w ramach Projektu „Nakielskie Centrum Usług Społecznych” realizowanego z programu współfinansowanego z Europejskiego Funduszu Społecznego Plus w ramach programu Fundusze Europejskie dla Kujaw i Pomorza 2021-2027 w ramach Priorytetu 8 Fundusze Europejskie na wsparcie w obszarze rynku pracy, edukacji i włączenia społecznego, Działania 08.24 Usługi społeczne i zdrowotne.

1	Usługi opiekuńcze	Koszt realizacji usługi dla 5 osób	248 272,00 zł
2	Opieka wytchnieniowa w miejscu zamieszkania	Koszt realizacji usługi dla 21 osób	246 960,00 zł
3	Opieka wytchnieniowa całodobowa	Koszt realizacji usługi dla 6 osób	403 200,00 zł
4	Pomoc sąsiedzka	Koszt realizacji usługi dla 20 osób	210 000,00 zł
5	Wsparcie osób i rodzin w kryzysie	Koszt realizacji usługi dla 60 osób	302 400,00 zł
6	Animator więzi	Koszt realizacji usługi dla 24 osoby	117 600,00 zł
7	Mobilny fizjoterapeuta	Koszt realizacji usługi dla 24 osoby	144 000,00 zł

* koszt dotyczy realizacji zadania w 2025 roku (w latach 2026 i 2027 koszty będą poniesione w innej wysokości)

** koszt dotyczy realizacji zadania przez 9 miesięcy 2025 roku (w latach 2026 i 2027 koszty będą poniesione w innej wysokości)

Przedstawiona powyżej kalkulacja wstępna kosztów wskazuje, iż całkowity koszt realizacji zaplanowanych w ramach przedmiotowego planu działań może wynosić rocznie około 6 658 478,80 zł rocznie.

Biorąc pod uwagę, iż Lokalny Plan dotyczy kilkuletniego okresu realizacji usług, należy wziąć pod uwagę co najmniej trzykrotność wyliczonej wyżej kwoty, powiększając o wskaźniki inflacji i ewentualny wzrost kosztów realizacji zadań wynikających z powszechnie

ROLA PODMIOTÓW WE WDRAŻANIU LOKALNEGO PLANU ROZWOJU USŁUG SPOŁECZNYCH W GMINIE NAKŁO NAD NOTECIĄ

BURMISTRZ MIASTA I GMINY Nakło nad Notecią

Zarządzanie i koordynacja realizacji planu, podejmowanie kluczowych decyzji dotyczących sposobu wdrażania założeń planu oraz sposobów finansowania działań, przydział zadań, podejmowanie decyzji o zlecaniu realizacji zadań, monitorowanie wskaźników osiągnięcia celów, reagowanie na zmiany, inne działania w zakresie zarządzania i koordynacji.

OŚRODEK POMOCY SPOŁECZNEJ

Rola koordynatora usług społecznych w gminie, szczególnie w zakresie pomocy i integracji społecznej, ustalanie uprawnień do świadczeń z zakresu pomocy społecznej, obejmowanie wsparciem własnym i przyznawanie uprawnień do korzystania z usług pomocy i integracji społecznej prowadzonych na zlecenie gminy przez NGO lub przedsiębiorców.

JEDNOSTKI ORGANIZACYJNE GMINY Nakło nad Notecią

Realizacja zadań przewidzianych w planie - przypisanych do zadań własnych gminy o charakterze obowiązkowym, fakultatywnym oraz zleconym gminie do realizacji przez administrację rządową. Monitorowanie problemów społecznych, ich skali, natężenia oraz inicjowanie interwencji w tym zakresie, wnioskowanie o dokonywanie zmian w Planie Rozwoju Usług Społecznych,

NGO - ORGANIZACJE SPOŁECZNE

Monitorowanie problemów społecznych, animacja życia społecznego, inicjowanie działań na rzecz mieszkańców gminy - w tym inicjatywa w zakresie wniosku o realizację zadania publicznego, realizacja zadań statutowych w zakresie usług społecznych, realizacja zadań zleconych przez Burmistrza Miasta i Gminy Nakło nad Notecią w ramach konkursów ofert oraz w formule tzw. małego grantu.

ŹRÓDŁA FINANSOWANIA WDROŻENIA I REALIZACJI PLANU DEINSTYTUCJONALIZACJI USŁUG

Działania z zakresu rozwoju usług społecznych powinny być finansowane w ramach tzw. montażu finansowego wszystkich dostępnych źródeł finansowania usług. Nie sposób nie wskazać środków samorządu terytorialnego, środków dotacyjnych rządowych, środków UE oraz koniecznie wpłat własnych użytkowników. Ponadto możliwe jest finansowanie usług z Funduszy celowych, np. PFRON, itp. Zasadnicze znaczenie ma też aktywność organizacji pozarządowych, które mogą ubiegać się o dotacje na realizację zadań we wszystkich organach władzy i Funduszach. Konieczna jest zatem współpraca samorządu z NGO, by wszystkie działania miały charakter komplementarny.

Źródła finansowania

Zidentyfikowane cele i działania w zakresie rozwiązywania problemów społecznych w gminie Nakło nad Notecią wymagają odpowiednich źródeł finansowania. Źródła te można podzielić na cztery grupy:

1. Środki finansowe pochodzące z budżetu gminy w zakresie finansowania zadań własnych gminy;
2. Środki finansowe pochodzące z budżetu państwa na zadania zlecone gminie przez administrację rządową;

3. Środki finansowe pochodzące ze źródeł organizacji pozarządowych;
4. Europejski Fundusz Społeczny.

LISTA WSKAŹNIKÓW

NR	WSKAŹNIK	JEDNOSTKA MIARY WSKAŹNIKA	STAN NA DZIEŃ 31.12.2025
1	Liczba osób objętych usługą: Posiłek w szkole i w domu	osoba	185
2	Liczba osób objętych usługą: Opieka wytchnieniowa	osoba	10
3	Liczba osób objętych usługą: Senior +:	osoba	40
4	Liczba osób objętych usługą: Asystent osobisty osoby z niepełnosprawnością:	osoba	38
5	Liczba osób objętych usługą: Korpus Wsparcia Seniorów:	osoba	120
6	Liczba osób objętych usługą Kujawsko-Pomorska Teleopieka:	osoba	50
7	Liczba osób objętych usługą: Door to door:	osoba	67
8	Liczba osób objętych usługą: Usługi Opiekuńcze	osoba	100
9	Liczba osób objętych usługą: Specjalistyczne Usługi Opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi	osoba	31
10	Liczba osób objętych usługą: Opieka 75+:	osoba	60
PROJEKT			
1	Liczba osób objętych usługą: Usługi opiekuńcze	Liczba opracowanych IPUS	5
2	Liczba osób objętych usługą: Opieka wytchnieniowa w miejscu zamieszkania	Liczba opracowanych IPUS	7
3	Liczba osób objętych usługą:	Liczba opracowanych	2

	Opieka wychowawcza całodobowa	IPUS	
4	Liczba osób objętych usługą: Pomoc sąsiedzka	Liczba opracowanych IPUS	20
5	Liczba osób objętych usługą: Wsparcie osób i rodzin w kryzysie	Liczba opracowanych IPUS	20
6	Liczba osób objętych usługą: Animator więzi (specjalistyczne usługi opiekuńcze)	Liczba opracowanych IPUS	8
7	Liczba osób objętych usługą: Mobilny fizjoterapeuta	Liczba opracowanych IPUS	8

Monitorowanie realizacji założeń planu

Monitorowanie wdrażania założeń planu, odbywać się będzie w partnerstwie i przy udziale wszystkich interesariuszy, tj.:

- o władz gminy
- o przedstawicieli jednostek organizacyjnych Gminy Nakło nad Notecią
- o przedstawicieli NGO
- o innych osób zainteresowanych procesem DI.

Burmistrz Miasta i Gminy Nakło nad Notecią powoła zespół monitorujący wdrażanie planu, który w okresach rocznych będzie przygotowywał sprawozdanie z realizacji celów i zadań założonych w planie.

W jego skład wejdą przedstawiciele administracji gminnej, jednostek gminnych oraz lokalnych, organizacji społeczeństwa obywatelskiego i podmiotów społecznych zaangażowanych bezpośrednio w obszarach objętych planem.

Punktem odniesienia w monitorowaniu realizacji działań będzie opracowany zestaw wskaźników obrazujących oczekiwane rezultaty realizacji planów na poziomie celów strategicznych i szczegółowych.

Uzasadnienie

Zgodnie z art. 17 ust. 2 pkt 4 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej, zwaną dalej ustawą, do zadań własnych gminy należy podejmowanie innych zadań z zakresu pomocy społecznej wynikających z rozeznaczonych potrzeb gminy, w tym tworzenie i realizacja programów osłonowych. Rada gminy, biorąc pod uwagę potrzeby, o których mowa w art. 110 ust. 9, opracowuje i kieruje do wdrożenia lokalne programy pomocy społecznej (art. 110 ust. 10 ustawy).

Celem Lokalnego Planu Rozwoju Usług Społecznych i Deinstytucjonalizacji dla Gminy Nakło nad Notecią na lata 2025-2027 jest wyznaczanie kierunków rozwoju usług społecznych na szczeblu lokalnym, zarówno w zakresie koniecznych interwencji, jak i podjęcia działań o charakterze prewencyjnym i profilaktycznym.

W związku z powyższym, przyjęcie Lokalnego Planu Rozwoju Usług Społecznych i Deinstytucjonalizacji dla Gminy Nakło nad Notecią na lata 2025-2027 jest zasadne.

DYREKTOR
Centrum Usług Społecznych
w Nakle nad Notecią
Ewa Tadrowska